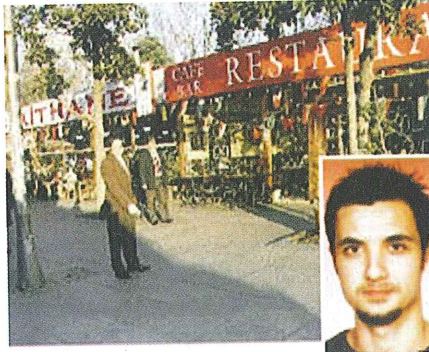

‘Ölümüne’ Eğlence!!!

Her anı saatlerimize göre yaşadığımız, hızın ve sorumlulukların belirlediği hayatlarımızda, her birimiz durup bir mola vermek isteriz hiç kuşkusuz...Hayatın bunaltan ritminden kurtulmak için eğlenmek isteriz. Bazen tek başımıza kafamızı dinlemek olur eğlenmek ama genelde bir arkadaşla, sosyal ve ilişkisel bir süreç olduğunda anlam kazanır. “Kafa dağıtmak”, rahatlamak, negatif enerjimizden kurtulmak ve yeni bir güne yahut yeni bir haftaya, aya, yıla başlarken kendimizi yenilemek, enerji depolamak için eğleniriz. Her birimizin eğlence anlayışı değişiktir kuşkusuz, kimi ‘huzur’lu ortamlarda eğlenirken, kimileri hareketli ve enerjik olduğunda ancak hayattan keyif alabilir. Öyle ya da böyle her insanın belli dönemlerde hayatta biraz soluk almaya ihtiyacı vardır ve herkes bu ihtiyacı farklı biçimlerde tatmin eder.

Bu yazı farklı eğlence türlerini irdeleyen, farklı eğlenme alternatifleri sunan, yeni mekanlar öneren “keyifli” bir yazı olabilirdi elbette. Ancak özellikle son dönemlerde toplumsal hayatta karşımıza çıkan gelişmeler, eğlence anlayışımız üzerine yeniden düşünmeye sevk ediyor bizi... Çünkü eğlenmek

kültürel bütünün bir parçasıdır. Yani gayet bireysel, özgün formları olsa da; aslen içinde yaşadığımız toplum ve tarihin ciddi etkisiyle şekillenen pratiklerdir eğlenme pratikleri. Zira kültür, tam da hayatın gündelik ilişkilerinde gerçek tezahürünü bulur. Ciddi kültürel ortamlar ve yüksek kültür yaratma çabaları, toplumun toplu eğlence ortamlarında gerçek yansımalarına kavuşur ve adeta toplumun, tüm tanımlamalar bir yana, “gerçeği” ile yüzleşmesi için bir ayna tutar.

Kültür ve kültürel kimlik meseleleri özellikle son dönemlerde gerek akademik yazın ve tartışmalarda, gerek daha popüler ve genel sohbetlerin başlıca konularından biri olagelmıştır. Aslında kültür tartışmaları özellikle 1940’lardan itibaren sosyal bilimlerde tartışılmakta olan bir olgudur. Bu tartışmalar daha çok kültürün maddi temelleri ve kültürün üretiminin kendisinin endüstrileşmesi üzerine

odaklanırken, son dönemlerde kültür tartışmaları daha çok ‘kimlik’ ve aidiyet tartışmaları ile şekillenmektedir, Şu noktada yazının sınırları itibariyle sadece kavramın çok boyutluluğunun altını çizmekle yetinip, özellikle Türkiye toplumunda son dönemlerde kültürün eğlence ortamlarındaki değişen yapısı ve bu konuya dair çarpıcı örnekler üzerinde duracağız.

Son yıllarda toplumsal eğlenme biçimlerimiz daha fazla şiddetle ilişkili hale gelmeye başladı. Bir araya geldiğimiz her platformda, sevincimizi ve mutluluğumuzu dışa vurmanın yegane aracı daha fazla şiddet olmaya başladı. Hatta bu şiddet öyle noktalara geldi ki; kendi eğlencemiz başkalarının canına mal olur hale geldi. Eğlencenin kamusal alanının gün geçtikçe daha fazla erilleştiğini ve şiddetlendiğini söylemek için, maalesef ki, çok fazla örnek olay var önümüzde.

Son olarak keyifli ve coşkulu, bir arada olmanın getirdiği mutluluğu yaşayacağımızı umduğumuz bayram ve yılbaşı kutlamalarında, genç bir üniversite öğrencisi sokak ortasında vurularak hayatını kaybetti. Diğer yanda ise; genç bir kadın onlarca erkek tarafından ve

dakikalarca tacize uğradı hem de Türkiye'nin en 'modern' kentinde, hem de o kentin tam da göbeğinde; Taksim'de.

Öncelikle bu kutlamaların belli bölgelerde adeta yıl içinde birikmiş-biriktirilmiş, sıkışmış-sıkıştırılmış bir rahatlama halinde yaşandığını, bu rahatlamanın bir yönünün ise yıl boyu evin içinde her saniye izlenecek kadar yakın ama aslında dünyalar kadar uzak eğlencelerin, televizyonun yarattığı altbilinç ile, biriken bir öfkenin de patlaması olduğunu farkına varmak gerekiyor. Sürekli orada, burada ve sürekli çok para harcayarak 'eğlenen' insanları izlemeye zorlanan ve 'şimdi sizi hiç yerinizden kıpırdamadan hem de hiç para harcamadan Bodrum'un eşsiz koylarına ve gece hayatına götüreceğiz' diyen cam ekrandaki ses; arzuları tatmin ettiğini zannederken, farkında olmadan ya da bilinçli bir biçimde ve 'zahmetsizce' öfke yaratıyor. Bu televizyon başındaki kalabalığın da eğlenmeye hakkı olduğu çok ender zamanlarda hatırlanıyor ve o noktada silahlar da konuşuyor. Kendisini korumaya gelen onlarca polis ise 'çaresizce' ölümleri ve tacizleri izliyor.

20 yaşındaki Adem Doğan hiç kuşkusuz beraber sürdürülen eğlencenin bir parçası olmak, 'birlikte eğlenmek' için gelmişti o gece Taksim'e. Gece 12'yi bulduğunda patlayan havai fişeklerden sonra yere

yığıldığında ise, herkes yine bu 'coşkunun' bir parçası sandı bu anı da. Ancak gerçek fark edildiğinde, onca güvenlik önlemi bir canı kurtarmak için geç kalmaktan kurtulamadı yine. Yeterli donanımına sahip olmadığı ve yoğun bakımda yeterli yer olmadığı için başka hastaneye sevk edilmek istenen Adem Doğan, bu sefer yine "kurşun" gibi (!) bir engelle karşılaşacaktı. Hastane, 20 bin YTL almadan hastayı kabul edemezdi, yaralı halde bir çok hastane dolaştıktan sonra, yine başlangıçtaki 'yetersiz' hastaneye getiril-

mek zorunda kalan Adem için ise, artık fazla şans kalmadığı belli idi. Eğlenmek için geldiği Taksim'in yılbaşı kutlamalarında, oldukça talihsiz bir olayın baş kişisi olarak ayrılmak zorunda kaldı. Adem Doğan bir gün sonra hayatını kaybetti.

Diğer yandan yılbaşı sonrası gazetelere yansıyan diğer bir haber ise; otobüs durağına çıkmak isteyen 'mini etekli' bir kadının, meydanın orta yerinde dakikalarca tacize uğraması idi. Haberin gizli mesajı bir yana- sanki mini etek giymek tacize uğramak ya da uğramamak konusunda haber değeri taşıyan

bir unsurmuş gibi- kalabalıkların bu fütursuz tavrı ve güvenliğin bu noktada yine içine düştüğü aciz hal konunun uzun uzun üzerinde tartışılması gereken boyutları. Nedeni her ne olursa olsun, onca insanın aynı anda bir kadının bedensel ve ruhsal bütünlüğüne bu derece saldırması ve işin daha acısı bunu kendisi için bir hak görmesi, yine televizyonda izlediklerinden edindiği bir ders mi acaba!

Adem Doğan'ın babası, 'Yılbaşı gecesi benim haberim olmadan Taksim Meydanı'na gitmiş. Ben olsam ayaklarını kırar yine de gitmesine izin vermezdim.' demiş. Diğer bir çok aile de çocuklarını toplu eğlence mekanlarından uzak tutmak gayretinde. Artık kamusal eğlence alanları hepimiz için çok daha tehlikeli hale gelmeye başladı. Biz beraber eğlenmeyi ne zaman unuttuk sahi?

Eğlence ortamlarımız bireyin hem kendisi hem de içinde yaşadığı toplumun tarihi ve kültürü hakkında fikir edindiği ve aynı anda onun oluşumuna katkı sağladığı yerlerdir. Kolektif kültürel kimliklerimizin aynası olan eğlencelerimiz, daha fazla canımızı yakmadan ve canımıza mal olmadan son yıllarda toplumsal birikimimizin sonuçlarını daha açıkça tartışmak, sorunun nedenlerini doğru ve dürüstçe ortaya koymak ve kolektif sonuçlar üretebilmek dileğiyle...